

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA FRF 250
EUROPA FRF 300

In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35

Cu avionul :

AFRICA FRF 350
AMERICA DE NORD USA 60 sau echivalent
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA FRF 400
AUSTRALIA USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 46.02.14.37

Numărul 233

22 octombrie 1994

ULTRAGIUL

Cotidianul "Adevărul" s-a simțit ultragiati în 19/9 fiindcă dnii Roman și Severin au afirmat că dl Iliescu ar avea o înțelegere cu forțe externe oculte.

Nu înțelegem cauza ultragiului. Încă din anii 1985/86 se vorbea și spera ca fostul secretar al UTC-ului și membru în CCPCR, Ion Iliescu, să-l înlocuiască pe Ceaușescu, cu sprijinul lui Gorbaciov, al cărui program reformist trezise speranțe în toate statele comuniste.

În 1989, schimbările au mers mai repede și mai departe decât îndrăznisem să sperăm cu patru ani mai devreme. Ele s-au declanșat vădit cu sprijin sovietic în RDG, Polonia, Ungaria, Bulgaria și Cehoslovacia. Este greu să crezi că schimbarea în România ar fi avut loc fără același sprijin.

Desigur, sprijinul sovietic a fost dezmințit recent de ambasada rusă, care răspundea astfel indirect raportului preliminar făcut de comisia parlamentară privind evenimentele din decembrie 1989 și publicat de "Adevărul" din 13.07.94. Dezmințirea nu ne convinge de neimixtiunea sovietică. Declarația ambasadei dovedește însă că Rusia nu dorește să poarte răspunderea măcelului care a premers și mai ales urmat după fuga, arestarea și uciderea celor doi Ceaușești.

Felul pașnic în care s-a desfășurat înlocuirea conducătorilor comuniste din celelalte țări, ne face să credem că sovieticii, și în special Gorbaciov, nu sunt răspunzători de evenimentele sîngeroase din România. Răspunderea acestor evenimente rămîne să fie stabilită.

Afirmațiile dlor Roman și Severin sunt verosimile, dar nu constituie o încălcare a statului de drept de care se indignază cotidianul puterii. Nici nu constituie un cap de acuzare contra actualului președinte. Acordul pe care acesta l-ar fi putut avea cu Gorbaciov sau cu cei care îl sprijineau, pentru înlăturarea regimului Ceaușescu, nu poate nici decum să-i fie reproșat. Dimpotrivă, putem regreta că nu l-a avut și realizat mai devreme.

Este însă grav că actualul președinte nu se străduiește să clarifice răspunderea care îi incumbă și cele care incumba persoanelor care, sub ordinele sale sau independent de el, au ordonat, executat sau tolerat omorurile, inclusiv parodia de

Mihai KORNE

pag. 5

ÎNTRE CIOCAN ȘI NICOVALĂ

Invoc indulgența cititorului pentru faptul că vobesc în textul ce urmează atât de des la persoana întii. Acest articol însă nu este o dare de seamă a simpozionului la care am asistat la București. Motivul care i-a determinat pe organizatorii lui să mă invite să particip la lucrările sale, rolul care mi-a fost atribuit, situația în care m-am aflat și atitudinea pe care am crezut necesar să o adopt, constituie adevăratul subiect al acestor rînduri.

Am plecat la București la 7 octombrie - simpozionul avea loc în zilele de 8 și 9 ale acestei luni - în același avion cu fostul rege. Ajunși la destinație, el a fost refulat, sub pretext că nu avea viză. Mie mi s-a vîndut viza de intrare cu facilitatea cu care se cumpără un bilet de cinematograf.

Scopul simpozionului la care mi s-a cerut să particip era restabilirea adevărului asupra actului de la 23 August 1944, care a fost, precum se știe, confiscat sub trecutul regim cu pretextul că ar fi fost opera partidului comunist. Sarcina restabilirii adevărului revenea în primul rînd istoricilor de la Institutul Nicolae Iorga. Ei și-au făcut scrupulos datoria, chiar dacă au depășit cadrul istoric pentru a se lansa, cîteodată cu prea mult avînt, în considerații politice. Au mai fost invitați și trei martori. Primul era fostul rege, care însă a fost retrimis la Paris. Al doilea era Corneliu Coposu, martorul lui Maniu, care a dat delegație unui membru al partidului său să îl

reprezinte. Al treilea am fost eu în calitate de martor al lui Ion Antonescu. Rolul, care mi se atribuia la acest conclave, era în oarecare măsură, acela de l'"avocat du diable". Ca presupus adversar al actului de la 23 August, funcția mea era să întrerup succesiunea monoloagelor ce exaltau meritele fostului rege, conferind astfel lucrărilor un caracter de obiectivitate. Eram, deci însărcinat să reprezint, eu singur, l'"altera pars".

Eram dispus să împlinesc această funcție. Am fost totuși dezagreabil surprins de virulența unor atacuri împotriva lui Ion Antonescu pe care le-am socotit inutile și nedrepte. Se pare însă că erau indispensabile, după explicațiile pe care mi le-a dat cel mai înverșunat acuzator al mareșalului. El mi-a explicat că mirarea mea se datorează faptului că trăiesc departe de țară, unde, datorită perversiunii morale tipic comuniste a unei fracțiuni de foști partizani ai lui Ceaușescu, deveniți ultra-naționaliști, Ion Antonescu a fost transformat într-o mașină de război împotriva fostului rege și a partidelor ce sunt alături de el. La acțiunea de defăimare a fostului suveran este oare inevitabil să se răspundă cu dărîmarea mitului Antonescu?

Incontestabil acest mit există. L-am întîlnit personal. Faptul că am trăit în preajma mareșalului, a fost suficient să se adune în jurul meu grupuri și grupuri de oameni "ca la urs". Observațiile interlocutorului meu care

Gheorghe BARBUL

pag. 5

CU ALEXANDRU HERLEA DESPRE CONVENȚIA DEMOCRATICĂ ȘI SITUAȚIA DIN ȚARĂ

A.C. - Ai petrecut o lună în țară, în provincie și în capitală. Ce mai face Convenția Democratică?

A.H. - Am încercat pe cît posibil să ma informez, să asist la viața publică românească, în cadrul familiei politice căreia îi aparțin, PNT, și mai larg Convenția Democratică, în anturajul lui Emil Constantinescu și al fundației pentru Democrație, structura sa de susținere. PNTCD este, incontestabil, principalul partid al opoziției. În ceea ce privește Convenția, în ciuda agitațiilor sterile bazate pe vanități repercutate cu lux de amănunte în mass-media, ea se poartă bine. Niciuna din formațiile care o compun nu o va părăsi, nici PNTCD, inițiatorul și coloana ei

vertebrală, nici formațiile mai mici, conștiente că gestul lor ar fi sinucigaș. Dinamismul Convenției se va manifesta, sper, cu ocazia congresului care va avea loc, la inițiativa Alianței Civice, probabil în a doua jumătate a lunii noiembrie.

A.C. - Să luăm pe rînd componentele Convenției...

A.H. - Încep cu o amintire. Cînd m-am dus în ianuarie 1990 pentru reconstituirea filialei PNT în orașul meu natal, în sala plină a teatrului de operetă din Brașov, întrebare ce vom face cu membrii de partid, răspunsul meu a fost clar: foștii membri de partid sunt victimele unor situații politice de excepție și țara se va

pag. 3

... cu greu, după doi ani și ceva de procese, drumuri, oboseală, enervare, am câștigat 7,50 ha subsemnata, 7 ha V. și 8 ha o fostă moșiereasă vecina. Am avut ideea și a fost foarte bună, ca să obțin (cu greu) ca parcelele noastre să fie alături toate trei pe fosta noastră moșie.

Am aranjat cu o fostă ingineră agronomă (șomeră) să împărțim câștigul 50%-50%.

Am arat adânc cu tractorul, am discuit, am pus îngrășăminte scumpe, sămînță bună, tratați, scumpă, ierbicide (F. scumpe); am irigat cîmpul de trei ori (=300.000 lei). În total, suma este foarte mare. Cînd te uita la suprafața aceea nu-ți venea să crezi o asemenea frumusețe. Pe ale laturi ale cîmpului, jale; pămînt lăsat pîrloagă, colo o mizerie arată cu o gloabă și un plug. Îți creștea inima cînd vedeai cîmpul - realizarea noastră. Și săptămîna asta am arat cu tractor și combină. Cum știi, floarea soarelui e de trei ori mai rentabilă decît grîul...

Dar ce sa vezi? Prețul între producători și fabricile de ulei urma să fie negociabil. Piață liberă. Normal. Nu? În realitate, prețul a fost fixat de minister = 300 lei kg. Adică cu mare greutate abia, abia vom acoperi cheltuielile... Din 2 kg. de semințe = 600 lei iese un litru de ulei de floarea soarelui. Uleiul a lipsit 2 luni întregi. Vai, ce ne-am chinuit. Acum a apărut de ieri = 2800 lei litrul!!!! Mai înțelegi ceva?

Nu-ți vine să iei o cutie de chiubrituri și să dai foc la tot cîmpul? Scutești recoltatul = combina + tractorul. Mulți țărani nici nu mai vor să lucreze pogoanele lor de pămînt, nici să-și ridice actul de proprietate ca să nu mai plătească impozite agricole. N-au oare dreptate? Am avut și alti insucces.

Conform Legii 1! am primit acțiunile la IAS-ul la care am avut via. Eu am 2,5 ha, V. 3 ha (ca să completeze cele 10 ha fiecare la care ne-a dat dreptul legea) Lunea trecută m-am dus la adunarea generală a acționarilor. Din cele 12 ferme care alcătuiesc societatea S., trei sunt deficitare, adică au datorii. Una din ele este cea de la Valea T. a noastră! Ce ghinion!

Nouă ne revin 600 kg. struguri de vin la ha, sau 300 l. de vin la ha (în decembrie).

Am căutat amatori. N-am găsit. Societatea S. ar cumpăra struguri cu 200 de lei kg. și plata în martie! În inflația asta... Pe piață se vînd cu 500 și 600 lei kg.; iar cei de masă cu 1000 și 1500 lei kg. Am căutat amator pentru vin, care ne va fi livrat în "butoiul nostru" (care butoi? unde să-l ținem? în pod?) la sfîrșitul lui decembrie. N-am găsit. Am dat un anunț într-un ziar din Buzău. Slabă speranță. Producția de vin a fost enormă anul trecut în toată Europa și vinul românesc nu s-a exportat.

Ce e de făcut? ... Meriți să te mai zbați? Suntem alți de descurajați că nu se îndreaptă lucrurile... și anii trec..."

Ceaușescu Nicu, personajul pe care unii au vrut să-l știe dispărut măcar din țară... Au fost optimiști care-l vedeau sau credeau undeva în America de Sud, căci conturile elvețiene n-au fost deranjate de noile autorități de la București. Toate calcule utopice. Individul este orice, dar nu imbecil. El era prea bine plasat spre a cunoaște identitatea celor care preluaseră moștenirea de familie, fie ei pe scenă sau în culise. Iar Revoluția, ce naiba, doar pusese și el umărul la ea!

Nicușor a înțeles, dacă nu cumva i s-a spus, că trebuia să treacă și el printr-o pseudo-canossă. A suportat vestea condamnării, a făcut închisoare și a devenit muribund. Ceea ce l-a dus la spital, de unde comanda "usturoi + ceapă +ardei iute + slănină (de Sibiu) + palincă + salam (de la Ion și Costică)". Documentul istoric reproduc în "Expres magazin" va rămîne pentru viitorul muzeu al democrației originale. Căci conducerea nu făcea decît să respecte Drepturile omului. Și din drepturi în drepturi, muribundul a fost eliberat. Pe motive umanitare. Aici iar au fost optimiști-utopici care au presupus că băiatul va pleca în Elveția. Dar Nicu e patriot. Astfel, muribundul a fost văzut pe străzile Bucureștiului conducînd energic automobilul și agresînd cetățenii în același stil democratic de pe vremuri. Dar Nicu C. e băiat sensibil. L-au întristat afirmațiile senatorului Șerban Săndulescu (PNȚCD) și, bazat pe Drepturile Omului, l-a dat în judecată pentru "declarații publice cu conținut calomnios privind sănătatea reclamantului, acțiune destinată a-l expune oprobiului public (art. 206 C.P.)". Căci Nicu ține la sănătatea sa de muribund și la integritatea imaginii sale. El a suferit, a făcut închisoare, iar între timp Parchetul General l-a scos de sub urmărire penală. Din fericire, Drepturile Omului sunt sacre între Carpați. Indignarea comisiei parlamentare pentru anchetarea evenimentelor din dec. '89 a fost fără urmări.

Există jurnaliști curioși care au vrut să vadă ce adresă și-a indicat reclamantul Nicu C. O să rîdeți, dar el știe ce face. Așa că domiciliul său e casa părintească din Aleea Primăverii, 50. Unde jurnaliștii de la Tinerama au descoperit un organism internațional, păzit de jandarmi care... nu știau nimic. Apoi au descoperit că Nicu C. mai indica la nevoie o adresă pe str. A. Petőfi, 29, unde o doamnă blondă declară că orfanul nu locuiește, dar primește corespondență. Căci, vedeți dvstră, din cauze obscure birocratice, cel care a fost teroarea miliștilor din toată țara nu are buletin de identitate. I-a expirat și adeverința provizorie. La urma urmei, el nu există (pe evidențele populației), dar există ca muribund.

Să nu ne mirăm că muribundul, trăind bine mersi, va aprecia Drepturile Omului garantate de urmașul Odiosului și va crea o firmă comercială (foști săi subalterni sunt toți miliardari), poate și o gazetă (a victimelor Revoluției), iar la viitoarele alegeri își va depune candidatura. Căci, între timp, va căpăta și buletin. "Illegalist a fost, dosar bun are, pușcărie a făcut ... deci corespunzător pe toată linia", cum spune "România liberă".

... A fost odată o țară unde comuniștii au urmat comuniștilor, prin voința democrată a poporului.

Șerban DEMETRIU

PE SCURT ♦ Alegeri în municipiul Brăila.

La primul tur de scrutin, în 25 septembrie, pe primul loc s-a situat candidatul PSM (56%), urmat de candidatul PDSR (13,9%) și CDr (9,5%). Candidatul pe liste separate PL'93 a obținut 3,8%. Al doilea scrutin a avut loc în 9 octombrie. Câștigător, Lungu Anton, fost prim-secretar al Județului Brăila între 1982-89, cu 58%. Alt simptom al acestor alegeri: absentismul.

♦ În 3 săptămîni UDMRE a obținut 492.380 de semnături pentru inițiativa legislativă privind învățămîntul minorităților, semnături care au fost depuse în parlament. Experimentul UDMR ar putea stimula inițiative asemănătoare din partea Convenției.

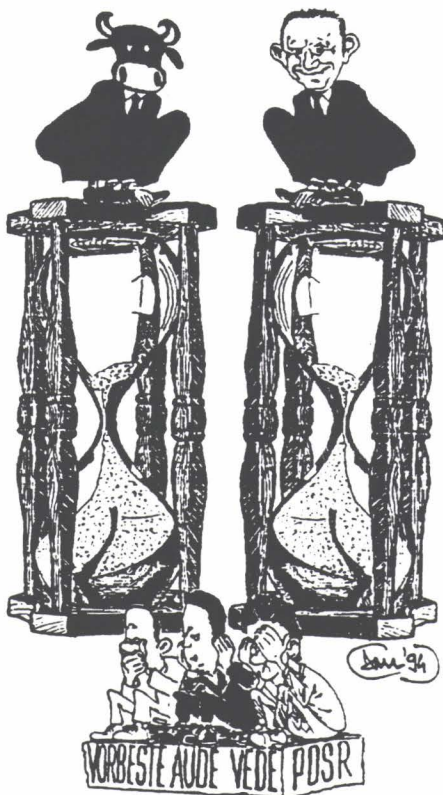
♦ Delegația permanentă a PDSR a hotărît - ca pe vremea partidului unic - să supervizeze toate hotărîrile și proiectele de legi ale executivului, înainte ca acestea să fie înaintate parlamentului.

♦ La sfîrșitul lui septembrie, instanța a hotărît să restituie vila în care locuiește din 1961 familia Gh. Maurer, proprietarului ei, Mircea Neicu care, conform legii, i-a oferit în schimb fostului prim-ministru al guvernului comunist un apartament de trei camere. Prea mic, considera Gh. Maurer, explicînd că n-are unde-și pune mobilele.

♦ Patru persoane - doi afaceriști, căpitanul echipei de hochei "Steaua" și un ofițer SPP au fost surprinși negociînd într-un restaurant din Snagov, 4,6Kg de uraniu pur. Cercetările sunt efectuate de Parchetul Militar București ("Adevărul", 6 oct.)

♦ Într-o precizare publicată în presă, Gabriel Liiceanu dezvăluie faptul că niciunua dintre candidații propuși de Sindicatul liber TVR nu i s-a comunicat termenul limită de depunere a

dosarelor la comisia parlamentară. Omisiune bizară, prin care autoritățile sperau să elimine din cursă cele patru personalități - Lucian Pintilie, Gabriel Liiceanu, N.C. Munteanu și Octavian Paler. Textul lui Gabriel Liiceanu are meritul să spulbere speculațiile asupra unui așa zis dezinteres al celor patru votați de Sindicatul liber.

Puterea si ... "truditorii" ei

LAVINIU M.DRĂGHICI
DANEMARCA

reconstrui cu ei, evident, nu cu cei care au sînge pe mînă. La sediul PNȚ-ului am fost atacat violent, tratat de vîndut. Cel mai virulent s-a dovedit ulterior a fi un tovarăș securist. Extremiștii erau infiltrați cu ordinul de a crea PNȚ-ului imaginea de partid răzbunător.

Dar acuza de partide nostalgice adresată partidelor istorice a fost formulată și de anumiți membri ai PAC-ului și în Occident ea a fost vehiculată cu multă tenacitate încercînd să discrediteze în special PNȚ. Nu spun că această viziune era și ea comandată de securitate, dar erau niște afirmații care mergeau pe aceeași linie: dacă în țară foștii membri de partid erau speriați că o să fie căsăpiți de țărăniștii veniți la putere, aici se spunea: atenție, partid xenofob, bazat pe valorile trecutului. Promovarea organizațiilor politice aparținînd viitorului, fără legătură cu trecutul, a fost profesată și de partizanii unui comunism "cu față umană" și, în special, de adepții unor soluții originale românești de structurare socială.

A.C. - Este, de fapt, un argument artificial, memoria, care revine ca după un șoc psihic, are nevoie de o articulare firească.

A.H. - Am constat, mai ales în provincie, ca există o reală preeminență a PNȚ, singurul mare partid din România, mai bine implantat și decît PDSR-ul - dacă facem abstracție de pînza de păianjen administrativă a acestora din urmă. La Brașov, de pildă, filiala PNȚCD scoate săptămînal o foaie de informare. La țară, în Ardeal, PNȚ este singurul partid despre care lumea știe ceva pentru că un bunic, un tată au făcut parte. Or, partidul își trage seva și puterea din această legătură cu trecutul. Că nu există viitor fără trecut nu e o butadă, e o mare realitate politică a zilelor noastre.

S-a afirmat, cu o mare parte de adevăr, PNȚ-ul este președintele Coposu. Dar, în același timp, recenta sa absență a demonstrat că partidul, recreat de el, funcționează. Există un mare fidel, Ion Diaconescu, ale cărui calități depășesc aparențele, care vizează eficacitatea, nu scena. În parte, succesul PNȚ-ului se explică prin menținerea conducerii de către veterani care reprezintă tradiția.

A.C. - Era și partidul cel mai vizat de dezinformare, denigrat și infiltrat, veteranii trebuiau deci să mențină controlul, să filtreze cît era posibil, să ofere niște repere și să impună un model.

A.H. - Nu se poate trece peste factorul timp. Atitudinea majorității veteranilor o găsesc cu atît mai remarcabilă cu cît erau la sfîrșitul vieții și cei mai amenințați de timp. Și tocmai ei au știut să nu se lase ademiniți de sirenele puterii. Așteptarea lor înțeleaptă dă roade acum. Exemplul cel mai bun este redeschiderea în iulie a școlii de partid de la Câmpulung, unde erau invitate elitele partidului și unde am văzut că dintr-o sută și ceva de persoane prezente, 80% erau oameni pînă în 50 de ani, ceea ce contrazice flagrant clișeuul "partid de bătrîni" aplicat țărăniștilor. Nu. Conducerea a fost menținută de veterani, fiindcă acestui partid trebuia să i se dea timp să renască: un partid se recrutează din popor, or, poporul român e foarte bolnav. În România, ar fi nevoie de o psihoterapie colectivă.

A. C. - Dar ce fac țărăniștii țărăniștilor?

A.H. - Timpul lucrează în favoarea noastră. Pînă și țărăniștii încep să înțeleagă - nu s-au dat actele de proprietate, nu s-au creat bănci de credit, ș.a. - că actuala putere frînează și acționează pentru discreditarea proprietății private. Blocarea dezvoltării agriculturii compromite nu doar economia de piață, ci profită material puterii. În țară s-au importat cartofi și grîu, plătit cu prețuri mult mai mari decît aceleași produse care puteau fi achiziționate pe piața românească, numai pentru că se percepeau ciubucuri de către cei care încheiau aceste contracte. Privatizarea este condusă cu abilitate în ritmul necesar ca puterea economică să rămînă în mîinile foștilor comuniști.

Revenind la Convenție, înțelegerea dintre PNȚCD și Alianța Civică mi se pare extrem de benefică. Dacă atitudinea unor membri ai Alianței Civice în 90 - opoziția nu vrea puterea și nici recreierea partidelor politice - era o incomensurabilă naivitate și a adus anumite prejudicii opoziției românești, atitudinea ulterioară a Alianței Civice de a se dori o școală de democrație, a credibilizat-o.

A.C. - Alianța Civică este o demonstrație a viabilității devotamentului fără contraparte...

A.H. - Da, într-un peisaj general unde nu primează decît interesul imediat, în care fiecare este condiționat de cît primește. Alianța Civică este astăzi purtătoarea valorilor morale ale Opoziției și rolul pe care-l joacă cuplul Blandiana-Rusan este remarcabil, tocmai pentru că se situează pe un plan care depășește un cadru strict material, de personalizare și interes. Componenta afectivă este și ea necesară, așa cum politica nu poate fi total ruptă de morală. Afirmația mea poate să para îndoielnică pentru cei care vor să transforme politica într-o știință cu scenarii selecționate pe calculator. Politica nu face apel numai la judecată, ci și la nenumăratele imponderabile ale personalității umane.

Cred, de asemenea, că PL'93, care reprezintă componenta liberală în Convenție, este o prezență foarte utilă. Ei nu sunt un concurent dușman, ci un concurent benefic care incită la dinamism. PNȚ și Alianța Civică - cărora le aparțin, ale căror opțiuni mi le însușesc și le susțin - nu percep întodeauna pozitiv acțiunile liberalilor, care, la rîndul lor, ar trebui să opereze cu mai multă finețe. În interiorul CDR unele din atitudinile lor sunt percepute ca șmecherești. În hotărîrea de a se prezenta la alegeri locale pe liste separate, de pildă, ei nu veneau cu proprii lor candidați - se duceau și căutau în localitatea respectivă pe omul cel mai reprezentativ, avînd toate șansele să cîștige alegerile locale. Sigur, odată ales, nu poți avea siguranța că nu-și va schimba cazaca trecînd în tabăra lui Iliescu. Dar este ceva nou, nu trebuie pornit de la refuzuri apriorii. PL93 reprezintă astăzi opțiunea unui adevărat liberalism, răsplătit pe plan extern prin intrarea lor în Internaționala Liberală, fiindcă nici componenta Quintus, finanțată de Cataramă, nu mai vorbim de componenta Câmpeanu nu reprezintă opțiuni clare, ci sunt partide de tip PUNR.

A.C. - Partidul social-democrat?

A.H. - Formația dlui Cunesco este și ea foarte binevenită în Convenție. Ea a păstrat drapelul

social-democrației cu mult curaj, opunîndu-se presiunilor Internaționalei socialiste și sirenelor FSN-ului de acum cîțiva ani, a PDSR-ului și PD-ului care umblă după legitimitatea unei firme. Însă, din nefericire, atît dl Cunesco cît și dl Manolescu s-au considerat îndreptățiți să ia locul lui Emil Constantinescu, propunînd o președenție prin rotație, care, evident, ar slăbi Convenția. Momentul politic cere ca Opoziția să aibă efectiv un lider, iar acest lider, Emil Constantinescu, se impune în mod natural prin capitalul electoral pe care-l are din 1992 și prin evoluția sa. Cererea PAC-ului și a PDSR repun în cauză candidatul la președenție care trebuie pregătit de acum, nu trebuie să repetăm greșeala de acum doi ani, desemnînd candidatul în ultimul moment.

A.C. - Cochetarea cu formații dinafara Convenției este probabil tot o gesticulație de obținerea unui plus de consistență...

A. H. - Ce se întîmplă astăzi în CDR, din nefericire, reamintește epoca primăverii '92 cînd trebuia spartă unitatea Opoziției. De fiecare dată se adaptează lucrurile și se găsec oameni. E departe de mine gîndul să-i consider pe dlui Manolescu și Cunesco niște Cămpeni bis, îi consider integri moral din acest punct de vedere, dar cred că ei confundă atitudinea posibilă în interiorul CDR cu ceea ce poate fi profesat în afară. Ei au viziunea pe care o poate avea un politician într-o țară normală, unde politica e arta compromisului și a posibilului. Această atitudine însă, în România, poate funcționa numai în interiorul CDR, unde poate exista o concurență reală și benefică, dar ea nu poate fi transpusă în afara Convenției, fiindcă între Convenție și Putere condițiile sunt anormale. Ele impun strîngerea rîndurilor Opoziției, atitudine cerută de altfel de români care, după acești 50 de ani de comunism, au nevoie de o forță politică care să întruchipeze capacitatea de decizie, nu să dea spectacolul unui aglomerat care se deșiră, cu disponibilități față de eventuale compromisuri cu Puterea. Fermitatea necesară Convenției ar însemna, deci, și atașament față de opțiunile fundamentale ale românilor. E nevoie de o materializare a ideilor. Pînă la urmă, eu nu cred că e vorba în primul rînd de calitățile implicite ale celui care duce steagul. Un stegar n-are forță decît prin trupele pe care le are în spate. Deci trebuie să renunțăm la ambiții personale referitoare la cine este stegarul. Toți suntem stegari dacă știm să ne unim în jurul drapelului nostru, fiindcă el contează, nu cine îl poartă.

A.C. - Această criză din Convenție nu este explicabilă și prin absența temporară a dlui Corneliu Coposu ?

A.H. - Președintele Corneliu Coposu, prin personalitatea, prin autoritatea sa putuse, dacă nu să oculteze, cel puțin să pună un bemol tensiunilor pe care, absența sa din țară, pe considerente de boală, le-a revelat în Convenție. Absența lui, dăunătoare pentru opoziție este, paradoxal, și un prilej pentru aceasta de a ieși dintr-o stare de infantilism perpetuată de raportarea la un părinte. După această absență, care se apropie de sfîrșit, după cum mi-a precizat chiar președintele Coposu

într-o foarte recentă convorbire telefonică, nădăjduiesc că domnia-sa va găsi la întoarcere, o opoziție mai maturizată, mai clarificată.

A.C. - *Probabil că gesturile ferme și clarificatoare sunt, până la urmă, stimulante în acest moment de decepție și pasivitate a electoratului. Menținerea ambiguităților, perpetuarea echivocurilor nu face decât să încurajeze ficțiunile politice.*

A.H. - Cred că dintr-o atitudine de fermitate, prin limpeziri, CDR are mai mult de câștigat, decât de pierdut. Pe de altă parte, opțiunile dlor Cunescu și Manolescu, care fac parte dintr-un joc politic, trebuie asumate. Nu poți să declari că CDR nu există decât în capul dlui Constantinescu și să rămii în Convenție. Trebuie să te hotărăști, e benefic pentru toată lumea. Sigur că e bine ca cele trei mari familii politice de democrație reală - liberalii, creștin democrații și social-democrații - să se afle în acest cartel electoral care este, în fond, Convenția.

A.C. - *Care ar fi portretul robot al candidatului opoziției la președinție?*

A.H. - Prima calitate a candidatului la președinție al Opoziției este aceea de a putea câștiga în fața candidatului actualei puteri, ceea ce îl impune, după ultimele sondaje, pe Emil Constantinescu. În situația actuală a României, candidatul trebuie să întruchipeze schimbarea reală, ruperea definitivă cu trecutul. Să fie un apărător al valorilor democratice reale nu al surrogatului de democrație, care există acum în țara. Viitorul candidat trebuie să aibă în vedere aspectele sociale ale perioadei de tranziție și opțiunile oarecum creștin-democrate ale lui Emil Constantinescu - deși el nu este membru al niciunui partid politic - îl apropie de acest deziderat. Atașamentele candidatului trebuie să fie clare și nedesmințite de o atitudine fluctuantă sau contradictorie, trebuie să fie perceput ca cineva care nu are reacții conjuncturale, ci, dimpotrivă, are o viziune pe termen lung. Trebuie să fie o persoană capabilă să îndeplinească dezideratul tuturor: reconcilierea națională. Oricât de ambiguu ar părea acest termen, tratat cu toate sosurile, reconcilierea națională este necesară, dar nu bazată pe amnezie - care ar fi și iluzorie și imorală -, ci pe adevăr. Candidatul trebuie să fie perceput ca un om echilibrat, fără pasiuni, deasupra partidelor, ceea ce încearcă să facă dl Constantinescu, care și-a păstrat în Convenție echidistanța necesară unei judecăți obiective. Singurul lui angajament într-o formație a Convenției este în Alianța Civică ale cărei obiective - modificarea mentalităților, moralizarea politicii - sunt de interes național, pe lung termen.

(urmăre în numărul viitor)

Într-un sondaj al Fundației Soros, publicat de "Adevărul" (25.9.94) Emil Constantinescu se situează pe primul loc cu 52%, urmat de Adrian Năstase cu 48%, pe locul trei aflându-se Ion Iliescu, cu 45%.

"VINEREA NU SE ACORDA VIZE PE PAȘAPOARTELE BRITANICE"

REVISTA PRESEI FRANCEZE

"DOAR MONARHIA POATE ASIGURA STABILITATEA ȚĂRII", NE DECLARĂ REGELE MIHAI este titlul articolului apărut în "Le Monde" din 8 octombrie 94, pag. 4, semnat de Jean-Baptiste Naudet și Yves-Michel Riols, a cărui traducere integrală o publicăm mai jos.

Aproape o jumătate de secol după abdicarea forțată și în ciuda celor 40 de ani de comunism, regele Mihai de România n-a renunțat la ideea de a reurca pe tron. "Bineînțeles, sper ca monarhia să fie restaurată. Două mii de ani în România a existat monarhie", afirmă Mihai de Hohenzollern, 72 de ani, în ajunul unei noi tentative de revenire în țara din care a fost alungat de comuniști în 1947. Dar, cu excepția unei scurte vizite autorizate pentru Paștele ortodox în aprilie 1992, prilej cu care a fost aclamat de mai multe sute de mii de persoane la București, toate celelalte călătorii ale fostului suveran s-au soldat cu un eșec.

Învățând din experiența sa din aprilie 90, când compania Swiss Air a refuzat "transportarea unei persoane fără viză pentru țara de destinație", regele Mihai și soția sa, regina Ana de Bourbon-Parma, au sosit, din Elveția unde locuiesc, la Paris, joi, 6 octombrie, pentru a se îmbarca vineri dimineața la bordul unui zbor Air France spre București. Dar, în ajunul acestei călătorii, regele Mihai nu părea deloc optimist. Măsurându-și cuvintele și exprimându-se cu parcimonie, regele - care a gerat succesiv o exploatare agricolă în Marea Britanie, a fost pilot de încercare la Geneva și a lucrat ca agent de schimb la New York în timpul exilului - se va prezenta pe aeroportul de la București cu un pașaport britanic. "Vreau ca opinia românească și internațională să știe că președintele Iliescu și guvernul se opun efectiv la intrarea mea pe teritoriul român, a spus el. Nu mă duc în România ca să contest ordinea constituțională, mă duc ca român. Aștept (din partea autorităților) un semn de reconciliere națională".

IRITARE SI NERVOZITATE

"Am impresia că nu-mi vor da viza", spune totuși cu un aer resemnat. Guvernul român a indicat, într-adevăr, că nu consideră "oportună" vizita regelui Mihai și a comunicat deja, în mai multe rânduri, că, dacă fostul suveran ar vrea sa revină fără dificultăți în țară, n-are decât să-și recerească naționalitatea. Un "afront" pe care Mihai de Hohenzollern îl refuză, estimând că a fost ilegal deposedat de naționalitatea sa în 1948 "de o republică a cărei proclamație era o fraudă. Guvernul și președintele n-au îndrăznit niciodată să se opună față de călătoriile mele, spune el. Au găsit întotdeauna scuze pentru a mă împiedica să vin, fără a apărea clar ca responsabili, când eu vin cu legitimitatea istorică a ceea ce am făcut acum 50 de ani".

Dacă fostul monarh dorește să se ducă acum în România este pentru că a fost invitat la sfârșitul acestei săptămâni la un colaciu, organizat de membri opoziției, pentru come-morarea a 50 de ani de la înversarea alianțelor României la 23 August 1944. Tânărul rege Mihai, care avea atunci 23 de ani, a făcut ca țara să basculeze din câmpul nazist în cel al Alianților. A fost, insistă el, "cea mai importantă decizie a vieții mele".

Dar după o jumătate de secol, evocarea

acestor importante întâmplări ale istoriei nu este suficientă. Chiar dacă liderii Convenției democratice, principala forță de opoziție, cer deschis revenirea sa, sondajele demonstrează cu regularitate că monarhiștii sunt foarte minoritari în țară. Totuși, puterea manifestă un amestec de iritare și nervozitate față de acest bătrîn, pe cât de demn pe atât de firav. Iritare față de declarațiile acestui rege care, în ciuda precauțiilor de uzanță asupra "respectării ordinii constituționale" nu dezarmează în voința de a "a readuce România pe cea normală", precizînd că "numai monarhia poate asigura stabilitatea țării". Nervozitate față de o populație ale cărei reacții, dificil de prevăzut în toate fostele țări comuniste, sunt în România și mai imprevizibile. Alarmată de succesul popular al vizitei regale din aprilie 1992 - cea mai mare adunare de la revoluția din 1989 - guvernul, a cărui bază este fragilă, nu vrea să riște. Mai cinic, puterea joacă, de asemenea, cu timpul, dată fiind vârsta avansată a regelui Mihai care n-are urmași la tron.

Dacă Mihai de România continuă, orice ar fi, să clameze că trebuie să-și îndeplinească "datoria vieții sale", el nu poate totuși să nu se gîndească, ca unui dintre cei mai fideli dintre supușii săi, că a ratat ocazia de a se impune la începutul revoluției din 1989. De ce nu s-întors în țară atunci? "Situația era așa de confuză. N-aveam nimic de făcut în toată lupta. E foarte dificil de știut dacă aceasta ar fi mers. Ceilalți aveau deja totul în mîna". Și conchide, pe gînduri: "Nu reușesc încă să am un răspuns clar la această întrebare: este prea tîrziu?"

"DINU PATRICIU A PENETRAT FRONTIERA IN AMBELE SENSURI"

După o lună de parlamentări cu oficialitățile (Ministerul de Externe, consilierii prezidențiali), hotărîrea regelui Mihai de a veni în România vineri, 7 octombrie, a fost comunicată luni, 3 octombrie, prin fax, lui Alexandru Paleologu care făcea parte din delegația de negociatori, împreună cu Dinu Zamfirescu, Dinu Patriciu (PL93), Ion Diaconescu (PN/CD) și pianistul Dan Grigore.

În 5 octombrie a avut loc o conferință de presă la parlament în care și Dinu Patriciu și Alexandru Paleologu au insistat asupra faptului că nu se pune problema "republică sau monarhie", fostul suveran vine la invitația a 579 de persoane.

Mircea Gîoană, purtătorul de cuvînt MAE, a afirmat că ministerul său a aflat de sosirea regelui din presă. Oricum, agitația care a cuprins puterea, tradusă prin nenumărate întruniri, a demonstrat ca există, ca pe vremuri, un singur factor de decizie, președintele Iliescu. Acesta, pe aeroportul Otopeni, tocmai sosit de la Strasbourg, a declarat că regele are "cetățenia pierdută", că scrisoarea din 1993 în care recunoaște ordinea constituțională din România (anexată actualului fax prin care-și anunța vizita) nu e suficientă, trebuie să declare acum, încă odată, că în România "poporul este suveran". În 6 octombrie mai toate ziarele vorbeau despre iminenta sosire a regelui Mihai.

Vineri dimineață, la Roisy, cîteva zeci de persoane l-au condus pe regele Mihai, care a plecat însoțit de regina Ana, "secretarul Casei Regale, Mihai Ricci, de atașatul cu presa străină, Ariadna Combes, de Irina Ricci, doamna de companie a

condamnase cu o excesivă asprime politica lui Ion Antonescu, nu mi s-au părut total lipsite de sens. Iar, în calitatea mea de martor al lui Ion Antonescu, riscam, dacă aș fi răspuns atacurilor duse împotriva lui, să aduca apă la moara celor care exaltau figura lui Ion Antonescu pentru a pune mitul lui în slujba intereselor lor. Fiind considerat de publicul de la București ca un antonescian autentic, datoria mea era să denunț impostura. Nu însă în cadrul simpozionului care era deja foarte politizat și ieșit din cadrele normale ale unui conclave consacrat studiului unui act istoric. Acolo, la simpozion, mi-am încheiat expunerea cu apelul anodin: "Este inutil să continuăm, după 50 de ani, să ne împărțim în tabere pentru un eveniment care aparține istoriei".

Nu era pentru înființarea că mă aflam între ciocan și nicovală: pe de-o parte obligat, pentru evitarea discordiei, să nu răspund detractorilor marelui, printre care, cei mai activi și constanți în exil, au fost Horia Sima și fostul rege și, pe de altă parte, să refuz să colaborez la campaniile de exaltare a memoriei lui Ion Antonescu, care implicau defăimarea fostului rege și a prietenilor săi politici. Invitația mi-a fost făcută în repetate rânduri, încă pe vremea lui Ceaușescu. Iată, de pildă, ce-mi scria la 8 decembrie 1987 colonelul Magherescu, autorul unor cărți consacrate marelui, devenit, mai mult fără voie decât cu voie, instrumentul lui Constantin Drăgan: "Aveți perfectă dreptate: istoria o scriu potențații. Dar dacă noi, cei lăaturalnici, nu o putem face, în schimb putem face legenda. Și pentru aceasta, nimeni și nimic nu ne poate opri. Lucian Blaga scrie: faptele care nu pot fi uitate trec în legendă. Cele care se uită cad în seama istoriei".

Deja o legendă este creată (Legenda marelui Antonescu). Ce ni se cere este s-o împrăștiăm, să-i dăm coloritul trăirii adevărate și credibilitatea faptelor concrete. În ce mă privește am făcut tot ceea ce se putea face în situația și împrejurările care mi s-au

creat. Păstrez convingerea că în făurirea acestei legende vă revine un mare merit. Nu vă puteți retracta, Domnule Barbul. Cartea pe care ați scris-o, adevărată deschizătoare de drumuri, v-ar dezminți".

La București, unde eram considerat un autentic antonescian, nu puteam să mă țin decât pe linia de conduită constantă a marelui. El a fost adevăratul comandant în calitate de șef al operațiilor în Statul Major al oștirilor române, care au izgonit guvernul Bela Kun de la Budapesta; el a denumit lupta împotriva Uniunii Sovietice "cruciada împotriva comunismului" și a trecut Nistrul deoarece comunismul continua să existe pe malul stâng al acestui fluviu. A pierdut războiul, dar nici în timpul captivității în Rusia, nici în decursul procesului în care a fost condamnat la moarte, n-a făcut nici o concesie comunismului. În acele vremuri de grele încercări pentru țară, el a rămas, în această privință, singurul om fără pată. Am adoptat deci la București o rigidă atitudine anticomunistă în declarațiile făcute ziarelor, posturilor de radio și televiziunii oficiale sau libere. Întrebarea care revenea ca un leit-motiv era: "Sunteți sau nu sunteți monarhist?" În substanță am răspuns: "Prefer să-l văd pe fostul rege pe tron decât pe Iliescu în fotoliul prezidențial".

"Dacă ar interveni o asemenea schimbare, atunci ar fi de dorit", afirmam interlocutorilor mei de la București, "ca fostul și noul rege să-și asume, de astădată, fără compromisuri, un rol de arbitru și nu de parte. El comite o eroare gravă asumându-și rolul de principal autor al actului de la 23 August 1944, act pregătit și realizat de alții. Fostul rege, deținătorul legitimității, nu a făcut decât să-l legitimeze, așa cum se autentică, printr-o ștampilă, un act administrativ. Pentru a fi un adevărat arbitru, un rege trebuie să fie imparțial, să fie - cum ar zice Nietzsche - în afara binelui și răului. Dacă coboară în arenă devine un politician oarecare".

Gheorghe BARBUL

judecată a soților Ceaușescu. Câtă vreme răspunderile nu vor fi clarificate, regimul va purta pecetea crimelor originare, pe care nici măcar un vot universal onest, necum falsificat, nu o poate șterge.

Nu avem cunoștință ca dnii Roman și Severin să se fi preocupat de clarificarea acestor crime în anii când conduceau guvernul. Se poate să nu fi putut s-o facă din pricina opoziției celor în cauză, dar, în acest caz, alți oameni realment responsabili, ar fi plecat! Iar dacă în peste 30 de luni de guvernare nu și-au dat seama de existența unui acord pe care pretind că nu l-au descoperit decât în ajunul plecării, nu-și au locul în politică!...

Ultragiul resimțit de "Adevărul" este rizibil. Ziarul este, indiscutabil, bine informat ceea ce nu este de mirare pentru un organ al puterii efective ce dispune de surse ce nu sunt la îndemâna altora. Opțiunea sa de a lovi în cei căzuți în dizgrație nu este nouă și nu necesită caracter, obiectivitate sau imparțialitate, doar suplețe, adaptabilitate și simțul oportunității. Singura constantă a urmașilor fostei Scinte este dependența de puterea reală, care nu se confundă neapărat cu guvernul și nici măcar cu președintele statului, ci cu forțele oculte care îi controlează. Când ești ziarul puterii oculte este greu să mai fii și mironosiță.

Mihai KORNE

PRECIZARE

În articolul "Cu bună știință", din numărul precedent, ne-am referit la hîrtia scrisă de Churchill și aprobată de Stalin pe care figurau procentele influenței sovietice și occidentale în țările din Europa de Centru. Iată aceste procentaje: România - 90% Rusia și 10% ceilalți; Grecia - 90% Marea Britanie în acord cu USA și 10% Rusia; Iugoslavia și Ungaria - 50% fiecare; Bulgaria - 75% Rusia și 25% ceilalți.

În memoriile sale Churchill scrie că "a propus ca hîrtia să fie arsă, dar Stalin a răspuns «Nu, ține-o la dumneata»".

Ulterior, KGB-ul și diferitele poliții secrete pe care le controla, inclusiv securitatea din România, s-au servit de acest acord pentru a vehicula ideea culpabilității Occidentului într-o opinie publică ce uitase că în momentul înfîlnirii sale de la Moscova, trupele sovietice ocupaseră România și Bulgaria în totalitate iar Iugoslavia și Ungaria numai parțial.

Cînd ocupația a fost completă, procentajele și-au pierdut importanța, Bulgaria, Ungaria, chiar și Cehoslovacia care nu făcea parte din acord, fiind tratate la fel ca România. În toate aceste țări influența Moscovei a fost totală și nicidecum limitată la procentaje de 90, 75 sau 50%.

Iugoslavia a fost singura în care influența Moscovei a fost restrînsă, dar în urma opoziției lui Tito, nu a convenției de la Moscova, a cărei importanță s-a dovedit foarte discutabilă.

M.K.

reginei" ("Ziua") și de jurnalista Nicolette Franck.

La sosire, regele și suita au fost conduși la un microbuz, lăsînd impresia celorlalți călători că va fi acceptat de autorități. Aceștia din urmă au fost ținuți în ploaie, fiindcă nu se găsea cheia de intrare în aerogară... , unde, de partea cealaltă a geamurilor, se aflau cei veniți să-l întîmpine pe rege și care încercau, prin semne, să comunice cu călătorii zgribuliți.

"Încă de dimineață, pe șoseaua București-Ploiești au fost desfășurate importante forțe de ordine. Dubele trupelor de jandarmi, autobuzele poliției și numeroase vehicule ale trupelor antiteroriste erau parcate în spatele copacilor de pe marginea șoselei, în jurul clădirii aeroportului, pe refugiuile de depășire și parcare". ("Adevărul", 8/X)

"Vinerea nu se acordă vize pe pașapoartele britanice" a declarat maiorul Andrei Munteanu, reprezentantul poliției de frontieră. Cu o zi înainte se promisese accesul a 20 de reprezentanți din partea fundațiilor și a jurnaliștilor acreditați. Dar poarta de acces a fost închisă - forțe de poliție, trupe antiteroriste, organizînd un baraj de care n-a trecut

nici șeful vămilor. 7 parlamentari au reușit să pătrundă cu dificultate în salonul oficial, iar trei dintre ei au reușit să iasă pe pistă.

Dinu Patriciu a explicat că invitația a fost făcută de 9 fundații, nu a fost o acțiune politică. El însuși se afla la aeroport ca președinte al fundației "Rene Radu Policrat" iar penepășii de la aeroport de aflau în calitate de lideri ai fundației "Tuliu Maniu". La aeroport, Dinu Patriciu a încercat să-i facă pe poliștii, grănicerii sau angajații TAROM să înțeleagă că "trăim într-o dictatură și sunt siliți să îndeplinească ordine neconstituționale".

În 10/X, Șerban Săndulescu a făcut o interpelare în Senat. În răspunsul său, ministrul de interne I. D. Tărăcilă i-a acuzat pe senatorii Ticu Dumitrescu, Dinu Patriciu și Șerban Săndulescu că au încălcat frontiera națională, au încercat să-l elibereze pe rege și să-i corupă pe ofițerii de la aeroport. În 12/X, la Camera Deputaților, Eugen Nicolicea (PDSR), l-a atacat mai ales pe Dinu Patriciu care "a penetrat frontiera în ambele sensuri", propunînd Ministerului de Externe să-l declare pe rege "persona non grata" și să fie ridicată imunitatea parlamentară a celor care "au forțat

TOT DESPRE PERAHIM

Am însfârșit în mână "Enciclopedia - Români în știința și cultura occidentală", editată de Academia Româno-Americană de Științe și Arte, în 1992. Am fost informat de apariția volumului de președintele acelei Academii, și am decis să protestez pentru includerea mea, neautorizată, în Enciclopedie. Fișa subsemnatului a fost preluată din "Antologia asociațiilor și personalităților culturale românești din exil", publicată în Colecția Institutului român de cercetări istorice (nr. 9) în 1991, și a fost reprodușă, fără a mi se cere permisiunea, în Enciclopedia susnumită. De ce ?

Cînd aceeași Academie Româno-Americană anunțase, acum cîțiva ani, editarea unei Antologii a artiștilor plastici români în exil, în urma protestului unui mare grup de intelectuali, s-a renunțat la includerea lui Jules Perahim în lucrare, ca fiind incompatibil cu exilul politic anticomunist. Cu toate acestea Perahim a fost introdus în Enciclopedie, ascunzîndu-i-se cu grijă trecutul de militant stalinist în anii de teroare comunistă din România. Sunt nevoit, încă odată, să le aduc aminte editorilor cine a fost Perahim și să-i întreb ce legătură are el cu "lupta noastră comună pentru libertate academică, împotriva politicii antiintelectuale a regimului comunist de la București", cum se scrie în "Cuvîntul înainte" cu care se deschide Enciclopedia.

Refugiat în Uniunea Sovietică în timpul războiului, Perahim a revenit în țară odată cu armata roșie, după 23 august, în uniformă militară sovietică. Din 1946 a fost fără încetare în conducerea care a controlat artele plastice în România, timp de peste 20 de ani, folosind metode de discriminare, violență și cruzime fără precedent: arestarea și deportarea fără proces în închisori și lagăre a unor oameni de artă (Vasile Brătulescu, Eleonora Costescu, George Tomaziu, Remus Niculescu etc), eliminarea fizică (pictorul Anatol Vulpe, sculptorul Popovici); eliminarea brutală din Uniunea Artiștilor Plastici, unii din ordinul direct al lui Perahim (Ion Musculeanu, Valentin Hoeflich, Țuculescu, Vânătorul etc); persecutarea și reducerea la mizerie a unor artiști valoroși.

Dat afară din Uniunea Artiștilor, Țuculescu, bolnav și infometat, a cerut în repetate rînduri să poată executa orice prin Fondul Plastic (chiar portrete de pavoazare) fiind refuzat sistematic din ordinul conducerii UAP. Țuculescu lucra într-o mică odaie, în care mîncă și dormea. Sufocat de lipsa de spațiu, implora prietenii să-i ia tablourile din casă, le dăruia oricui vroia. Întreaga operă a lui Țuculescu a fost făcută în aceste condiții, în timp ce elita și Perahim beneficiau de încasări exorbitante, case și ateliere somptuase. Sculptorul Gheorghe Anghel, un alt "dușman" periculos pentru Perahim, a trebuit să-și distrugă cele două sculpturi monumentale dedicate lui Luchian și Andreescu, din lipsă de atelier, păstrînd doar capetele. Abia în ultimii ani de viață a putut avea un mic atelier de scînduri în fața curții,

unde era tolerat de prieteni. Moartea criticului Victor Beneș e pusă pe socoteala uneltirilor lui Perahim et co. la Editura Meridiane, care l-a exterminat moral și financiar.

În 1953, conducerea UAP (Maxy, Perahim, Caragea etc) cere Sfatului Popular al Capitalei darea în judecată a sculptoricei Theodora Kirișescu, funcționară la Sfat, pentru a fi îndrăznit să organizeze în Parcul Herăstrău o expoziție Pallady. Unul din miile de cazuri de ostilitate față de valorile marii arte românești ("burgheze") care trebuia ștearsă din mintea românilor. Aceeași conducere UAP constituise faimoasa comisie de "reeducare" a artiștilor reacționari ca Pallady, Catargi, Șirato, Lucian Grigorescu și alții, în ateliere conduse de zeloși activiști de partid, ajunși mai apoi în occident cu pretenții de "victime ale regimului comunist", ca și tovarășul Perahim.

În calitate de redactor șef al revistei "Arta plastică", Perahim a dus o politică de discriminare a valorilor românești, exaltînd arta sovietică și, paralel, anumite tendințe din avangarda istorică filocomunistă, situată la polul opus al marii noastre tradiții. Contribuția artistică "realist-socialistă" a lui Perahim poate fi constată de oricine se duce la Mangalia să vadă imensul și hibridul mozaic pentru care a încasat sume indecente din bugetul artiștilor. Ziarele epocii staliniste sunt pline de ilustrațiile sale grotești și emfaticе, în slujba idealurilor bolșevice.

Această perioadă a artei lui Perahim este caracterizată în textul Enciclopediei Româno-Americane ca fiind "dominată de un puternic

și dinamic realism", fără să se sufle o vorbă despre delirul alegoric al compozițiilor sale subrealiste, închinare himerei comunismului. După cum nu se spune nimic despre cei 20 de ani de activism politic vehement și destructiv desfășurați de Perahim în calitate de colaborator intern al securității. Lapsus? Cinism ? Dispreț pentru adevăr? E ridicol să vrei să ascunzi ceea ce este cunoscut de o lume întreagă. Cine nu știe în România ce a fost Perahim? Nici o spălare de creier nu va putea șterge memoria acelei perioade rușinoase în care Perahim a jucat un rol atât de nefast.

Și ca să fie și mai puțin credibilă, redacția Enciclopediei a cooptat printre "reprezentanții spiritualității..." un alt activist, nu atât politic cît mai ales de afaceri, un oarecare Sandu Liberman, coleg cu Perahim, care a organizat cu pistolul (pulverizatorul electric pentru vopsit panouri) cea mai mare "bișniță" a realismului-socialist: afișele gigantice ale cinematografelor de pe bulevard, abile și vulgare, încasînd cifre astronomice prin casierile Fondului Plastic. Natural, fugit și el în Occident, "victimă a politicii anti-intelectuale a regimului de la București"...

E inutil să subliniez că prezența mea în numita Enciclopedie e tot atât de suprarealista cît și cea a lui Perahim. Suntem toți trei incompatibili. Eu cu Perahim, Perahim cu Enciclopedia, iar Enciclopedia cu ea însăși, adică în raport cu idealurile (ipocrite) profesate în inutilul "Cuvînt înainte". Întrebați-o și pe Marina Vanci-Perahim (figurează și dînsa în Enciclopedie) exegetă și tovarășa de persecuții a marelui "exilat", dacă nu e așa: evident, nu avem ce căuta împreună.

Camilian DEMETRESCU

ÎN APĂRAREA LUCIEI HOSSU-LONGIN

15 octombrie 1994. Filialele franceze ale Asociației Foștilor Deținuți Politici din România și PNTCD au organizat la Misiunea Catolică din rue Ribéra o întrunire în care, printre alte evocări, a fost prezentat și un episod din Memorialul durerii: lagărele dobrogene. Două momente forte: mărturia dr. Achile Sarry, care cunoscuse în prealabil lagărele sovietice ca prizonier - cele românești au fost mai dure; performanța Luciei Hossu-Longin de a-l avea ca interlocutor pe unul dintre cei mai sinîștri torționari de la Canal, lt. Liviu Borcea (azi pensionar al Republicii) - L.H.L. - Cu cine ați votat? L.B.- Cu Iliescu. L.H.L.- Dar el a fost comunist! L.B. (sincer) - Păi, parlamentul e făcut în majoritate tot de comunisti.

Cu această ocazie a fost semnat un protest față de ultima amenințare împotriva realizatoarei "Memorialului durerii". În 3 octombrie, cu ocazia unei întruniri a PSM, partidului condus de Ilie Verdeț și Adrian Păunescu, un membru excitat a cerut (probabil că ambianța era propice) "împușcarea Luciei Hossu Longin". Cum televiziunea era prezentă, n-a pierdut ocazia să transmită scena pe post. Scenă care, fără comentarii, nu doar banalizează un scandal, dar îl și transformă în incitare.

Presa puterii o acuzase deja că "destabilizează" țara, că dezlănțuie "vînătoarea de vrăjitoare" ba chiar că scornește ce n-a existat, iar "anonimii" îi scriau să înceteze dacă nu.... Între timp, excelentul "Memorial al durerii" a căpătat o asemenea popularitate, încît nici succesivii directori ai Tv., nu și-au permis intruziuni. Acest uriaș efort de documentare și reconstituire, prin punerea în paralel a mărturiilor victimelor și călăilor, printr-un demers sistematic de evocare a categoriilor profesionale și sociale supuse represiunii, prin reconstituirea rezistenței din munți, a colectivizării, a proceselor, prin evocarea cumplitelor temnițe, reprezintă, de patru ani încoace, impactul cel mai șocant, terapia cea mai eficientă împotriva amneziei. O contribuție esențială a Memorialului este spulberarea uneia dintre cele mai nocive "interpretări" ale trecutului - doar adversarii periculoși ai regimului ar fi fost întemnițați - și restituirea unui adevăr cuprinzător: comunismul a fost un adversar împotriva întregului popor.

Revenind la recenta amenințare, în Protestul semnat la Paris se precizează că SRI refuză să identifice pe cel care a cerut împușcarea Dnei Hossu și semnatarii lui cer înlăturarea din funcție a lui Virgil Măgureanu.

O NOUĂ RĂSCRUCÉ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC: CĂTRE VIITOR SAU CĂTRE TRECUT?

Va mai dura, foarte probabil, o vreme pînă ce o nouă Lege a Învățămîntului va fi votată în Parlamentul României. Dar poate că nici nu este mare grabă să apară una mai mult inercială, decît cu adevărat înnoitoare. Și-apoi, oricum, Legea dată în conjunctura actuală nu va putea să nu aibă de trecut prin însemnate prefaceri, odată cu revenirea Țării la o viață normală, trecînd de la un ritiv peste paranteza comunistă.

Pentru viața școlii, cea de an de an, important este însă, deocamdată, ce se caută a se realiza ca fapt împlinit, astfel ca "realul" să preceadă înnoirea, altfel spus ca degetul să preceadă ochiul. Or, îndepărtîndu-ne către înapoi față de toate avantajele de tipuri de educație liceală și de programe educative dobîndite în 1990 (sub ministeriatul Dlui M. Șora și directoratul Dlui S. Antohi), în liceul românesc amenință, pare-se, să se petreaca următoarele "ajustări" (în 1996/1997, se spune):

1. Contopirea actualelor tipuri variate de licee, de clase și de programe într-un singur tip de școală medie "monolitică", în care să prevaleze informația formalizată de tip matematic-fizic-chimic asupra celei istorice, filologice, clasice, într-un cuvînt, umaniste.

2. Absența oricăror ore de educație morală, religioasă și civică la liceu, acestea fiind lăsate doar pe seama gimnaziului. Se înțelege ca persiunea orelor tehnice exclude prevederea unor ore de educație estetică.

3. Eliminarea celei de a doua limbi străine, atît de cerută și de părinți și de elevi. Nu este de mirare că aceia care au crescut doar cu rusa ca limba străină (și mai sunt încă mari administratori în Ministere) nu au cum vedea cu drag un tineret care vorbește curent, în fața ignoranței lor, engleza, franceza și germana.

4. Lipsa unui manual și a unei programe speciale de predare a gramaticii și, pentru ultima clasă de liceu, a compoziției literare românești. Există - și se invocă mereu - doar o recomandare

teoretică de a se preda și elemente de gramatică în orele (doar trei la număr pe săptămînă) prevăzute pentru limba română. Nu o programă, nu o examinare aparte. De aici și ignoranța publică în materie nu numai de vorbire și gramatică, ci și de ortografie românească. Cîți bacalaureați mai pot scrie astăzi o scrisoare măcar, la fel de plină de miez și de politețe ca aceea ale bunicilor lor?

5. Eliminarea latinei de la clasele superioare ale liceului, precum și scoaterea seriilor de clase de tip clasic (cu 4 ore de latină și 3-4 ore de greacă) de la puținele licee unde fuseseră introduse după 1989. Această stare de lucruri care amintește de perioada 1948-1956, ar face ca latina să dispară ca materie de bacalaureat, să piardă cursurile școlare și să fie astfel, practic condamnată la pieire și în Universități: se vede treaba că filologii clasici nu prea sunt pe gustul Puterii actuale.

Pragmatismul administratorilor minis-teriali actuali pleacă, sigur, de la două constatări: educația umanistă, cunoașterea limbilor străine, spiritul clasic dau omului o gîndire liberă pe care n-o mai poți mîna la vot; apoi, masa de sute și sute de profesori de chimie, de fizică, de ingineri "virați" învățămîntului de politica Elenei Ceaușescu (sub ministeriatele Gâdea-Spornic) nu poți fi reciclați decît către o industrie viabilă, sau către sistemul de servicii ale unei țări ieșite din criză. Astfel, este mai simplu să sacrifici viitorul învățămîntului în favoarea intereselor actuale de guvernare. O asemenea procedura naște, în orice lume normală, consecințe și răspunderi grave. Poate ar fi bine ca aceia care doresc să rezolve astăzi lucrurile cu metodele mereu reluate pînă în 1989 să cugete mai adînc la faptul că vremea iresponsabilităților în guvernare se apropie dramatic de sfîrșit.

Prof dr. Dan SLUȘANSCHI
Catedra de limbi clasice
Universitatea București

ȚARA ÎN CARE COMUNIȘTII AU URMAT COMUNIȘTILOR...

☛ România are 1540 de firme miliardare (în cifră de afaceri). Dintre ele 1000 aparțin cu siguranță unor persoane din fosta nomenclatură sau unor rude ale acestora. ("România liberă", 13.9.94). Să mai spună cineva ca nu e democrație sub Carpați.

☛ Munții noștri uraniu poartă. În județul Neamț, pe raza comunelor Grințeș și Bicazul Ardelean, se fac prospectări, minereul radioactiv este scos la suprafață și haldele se înalță în jurul galeriilor. Fără vreo protecție specială. Amplasate pe versanți ele blochează și contaminatează pîrîiele. Apa ce iese din galerii, bogată în substanțe radioactive, nu e

reținută în bazine speciale, poluînd apele din zonă. ("România liberă", 14.9.94)

☛ Înainte de a-și organiza turismul la nivel internațional, România e vizitată de mafioți de peste tot. Gen. Costică Voicu, adjunct al șefului Inspectoratului general al poliției, declară ca există deacum comunități bine încheiate. Crescînd criminalitatea, polițiștii au trecut la învățarea limbilor chineză, arabă, kurdă, etc. ("România liberă", 14.9.94)

☛ În Buletinul Oficial din 15.9.1994 a apărut Hotărîrea privind salarizarea personalului bugetar. Un medic primar = 67.200 lei, un specialist =

55.390, o asistentă medicală = 39.770 și un tehnician dentar = 34.520 lei. Valoarea a 10 cărți.

☛ Pe 30 septembrie, Marele Zîmbitor a vizitat Brașovul. La ieșirea din Casa Armatei a fost ovaționat de un grup de brașoveni: "Ceaușescu PCR!" și "Ceaușescu și poporul!"

☛ Pînă la 3.10.94 Banca europeană de investiții a acordat în total, de la începuturile intervențiilor sale în Europa centrală, ca împrumuturi: 1. Polonia 553 M ecu 2. Ungaria 397 M 3. Cehia 252 M 4. Bulgaria 226 M 5. Slovacia 173 M 6. România 144 M. Fiecăruiă după nivelul de pregătire la disciplinele democrație și economie de piață.

Ș. D.

Ghérasim Luca "L'Inventeur de l'amour" José Corti 115 p. 90F.

Este vorba de un text publicat în 1945 la București, la a cărui traducere lucra Gherasim Luca în februarie 1993, cînd s-a sinucis.

Doă reviste de poezie, "Poesie '94" și "Le Cahier du Refuge", îi consacra textele de analiză. În ultima dintre ele se insistă asupra obsesiei lui Luca: menținerea în viață a poeziei, efort dus pînă la limita suportabilului, "într-o lume în care, așa cum scria în scrisoarea în care-și anunța sinuciderea, poezii nu mai au loc".

MAGIA UNOR PARAVANE

În 13 octombrie, la Galerie du vent d'automne, din rue Rennequin, a avut loc un vernisaj. Cu adevărat neobișnuită era prezența, alături de tablourile celor doi pictori, a trei paravane ale Meiei de Hillerin-Georgescu.

În expoziție erau vizibile cele două stiluri succesive ale acestor paravane, care, departe de a fi un element de decor, aduc, în lumea artificială în care trăim, timide citate culturale și căldura materiilor naturale, ca o restituire a unei lumi uitate.

Primul stil, triptic din lemn lăcuit, ca o amintire japoneză, trimete, prin colaje de vechi manuscrise întretăiate de rapeluri vegetale depășind neașteptat cadrul, cu dezinvoltura gestului viu, la căldura protectoare a vitraliilor. Ima de Hillerin-Georgescu, care a moștenit talentul la desen al bunicului Mircea Vulcănescu, e îndrăgostită de diversele scrieri și caractere învățate la Școala de artă și industrie a cărții. Scrisul este în acest paravan elementul ritmic și un astfel de triptic, realizat în urmă cu doi ani, a luat o mențiune la Salonul Artiștilor din Surenne.

Al doilea stil. Patru panouri de lemn deschis delimitează un peisaj continuu de dune și reliefuri în tonuri luminoase de la culoarea pămîntului la cea a nisipului, cu tonuri de ruginiu. Sunt efecte îndelung lucrate pe hîrtie din fibre vegetale, de eucaliptus, banană, scoarțe de copac din Mexic, Filipine, Japonia...rafie și nisip, reamintind paradoxul oriental după care fără-începutul-și-sfîrșitul sunt o veșnicie efemeră... Un asemenea paravan, intitulat "Divagation", a primit în iunie anul acesta un premiu de "artă și decorație", special creat pentru a-i fi atribuit.

Pentru Ima de Hillerin-Georgescu, materiile - hîrtia vegetală, lemnul și aurul există, nu cer decît să fie puse în armonie, iar paravanele trebuie să fie ca podurile japoneze care nu separă firul apei. Într-adevăr, paravanele Meiei de Hillerin-Georgescu nu funcționează ca o izolare, ci ca un ecran prin care spațiul sporește și se înobilizează.

A.C.

DI. TEODOR BACONSKY va susține teza de doctorat "HOMMO RIDENS. RECHERCHES SUR LE RÉGIME SOCIO-CULTUREL DU RIRE À TRAVERS LA PATHRISTIQUE GREQUE" - la Sorbona, Sale des Actes, 1 rue Victor Cousin, 75005 Paris - luni, 24 octombrie 1994, ora 9,30.

FLORIAN ONIȚĂ

Într-o zi, în căsuța sa de la marginea Bucureștiului, cu grădina, murături și pisică, unde trăia înghesuit de etajere de cărți și dosare, l-am întrebat dacă nu regretă că nu avea ucenici. Mi-a răspuns, cu zîmbetul care nu-l părăsea niciodată, că păstra convingerea de a fi mai util oamenilor de dincolo. Credea că un om aflat la ananghie, rugîndu-se fierbinte, poate găsi acolo sus pe cineva care să-i transmită un sfat. El însuși primea uneori, noaptea, mesaje care începeau cu o sonerie de telefon care-l trezea, fără să fie nimeni la capătul firului, pentru ca apoi să i se "dicteze" textul de care avea nevoie. Așa scrisese o scrisoare lui Kurt Waldheim la ONU, pe care mi-a arătat-o a doua zi. Nu era stilul său în acel text... De la 8 octombrie 1994, Florian Oniță a plecat dintre noi să-și verifice teoria. Cel care avea să devină cel mai renumit astrolog român s-a născut la Nadab, lângă Arad. La 9 ani a scăpat miraculos de gloanțele bolșevicilor lui Bela Kuhn, încolțiți de trupele române. Cum singur spunea, natura îi dăruise un trup de Trabant, dar a reușit să depășească de-a lungul vieții multe Mercedesuri. Născut sub semnul Berbecului, a fost un luptător pașnic, încrezător în științele pe care avea să el deprindă. Nu l-am văzut decît calm, senin, modest. Chiar și după ce fusese apreciat la întîlniri internaționale, și-a păstrat umilința.

A început prin a studia grafologia și a continuat cu tot ce era legat de cunoașterea omului și a puterilor sale de a se autodepăși. Știa să descifreze liniile palmei, ale feței, stelele, astrologia în care au crezut Einstein și Pasteur. L-a admirat pe Simion Mehedinți, l-a

frecventat pe Armand Constantinescu, astrolog și autor de cărți. Deprins cu rigoarea calculului, Florian Oniță a crezut că destinul unei persoane poate fi stabilit cu mai puține erori dacă se folosesc simultan mai multe metode. Astfel a închipuit, ceea ce el a numit caracterologia, folosind analiza astrală, grafologia, chiromancia, fizionomistica și testul de cultură.

În 1973 a fost invitat în Canada. Cînd și-a prezentat metoda la Congresul mondial de orientare școlară și profesională, la Québec, a stîrnit admirație și i s-a propus să rămînă în Apus. Dar Oniță își iubea țara și spera să deschidă ușile fricoase spre a pune cunoștințele sale cel puțin în folosul tineretului studios. Voia un cabinet de lucru la Universitatea București. N-a reușit. În 1975 a fost la Congresul Mondial al Populației de la Washington fiind primit ca membru al Asociației internaționale a populației. Era cetățean al lumii, dar iar s-a întors și iar s-a luptat cu morile de vînt. În 1976, prezent la ediția următoare a aceluiași congres de la New York a rămas, stabilindu-se la Los Angeles. A publicat cărți în Germania și SUA, dovedind și el că e greu să fii profet în țara ta. American Biographical Institute l-a trecut în cartea personalităților din America.

Trebuie subliniat că Florian Oniță a fost profund creștin, astrologia nefiind cu nimic în contradicție cu credința. În faptul că fiecare om are o amprentă astrală unică, Oniță vedea mîna lui Dumnezeu. A lăsat în urma sa peste 11.000 analize caracterologice. Multe persoane au continuat să-l consulte ani de-a rîndul. Astfel, în 1970, Oniță a descoperit că liniile palmei se modifică la persoanele care, prin voință, își schimbă caracterul.

În 1988, Oniță a fost întrebat în America despre viitorul

dictatorului român. Îmi scria că 25. XII. 1989 avea să fie cea mai neagră zi din viața acestuia. În ianuarie 1990 i-a scris noului șef de stat român manifestîndu-și dorința de a se repatria dacă-i garantează că securitatea îl va lăsa în pace. N-a primit nici un răspuns.

Astăzi mulți sunt cei care au pierdut posibilitatea unui sfat de preț, a unui sprijin de mare valoare. Fie-i însorită viața de apoi cum i-a fost chipul pe pămînt.

Șerban DEMETRIU

NATURALIZARI

"Journal Officiel", 9 și 16 octombrie 1994 publică numele următoarelor persoane născute în România, care au obținut naturalizarea franceză: Vasile Barlogeanu, născut la Pitești; Bârlogeanu Laura Irène, născută la București; Bârlogeanu Cornelia Mihaela (n. Antipa), născută la Bacău; Maria Cioban (n. Copas), născută la Pesac; Neagu David, născut la București; Eugen Eremia, născut la București; Marie-Jeanne Eremia (n. Cucu), născută la București; Huline Florica (n. Ioniță), născută la București; Iancu Aurel, născut la Vinători; Mihaela Alexandra Iliș (n. Predescu), născută la Ploiești; Victor Iliș, născut la Ploiești; Miorița Ivănescu (n. Tivăruș), născută la Orăștie; Gabriel Adrian Alexe, născut la București; Monica Suarina Alexe (n. Ionescu), născută la București; Elena Ghika, născută la Dragomirești; Catrina Magdalena Ghika Budești, născută la București; Grozăvescu Annamaria (n. Pop), născută la Cluj; Grozăvescu Petre Iancu, născut la Orșova; Marcel Vescan, născut la Oradea; Vescan Georgeta (n. Gall), născută la Oradea.

CASA ROMANEASCA

"SCHIMB DE IDEI IN JURUL ROMANIEI DE IERI ȘI DE AZI" va fi tema dezbătută de dnii RADU CREANGĂ și VLAD PURCĂREA - moderator Antonia Constantinescu - în 29 octombrie 1994, orele 17, în noul local al Casei Românești - 120 bis, Haxo, 75019 Paris (Metro Télégraphe sau Porte de Lilas).

DECESE

Gral. Constantin Rosetti-Bălănescu, la vîrsta de 102 ani, veteran al celor două războaie mondiale, scriitor, cunoscut ornitolog; dr. în Filosofie Grigore Popa; etnolog Boris Zderciuc; dr. Valeriu Oprîtescu; dr. Florian Giurescu; dr. Oprea Iliescu; Valerica Mutescu; Clemeța Constantinescu; Eugenia Tomescu; Victor Buzatov; conf. univ. dr. Gheorghe Dima; Sava Chiriță; Adrian Dihore; Mihaela Oprea; Vasile Vișan; Atanasiu Marcel; Laurențiu Isac; dr. Nicușor Crisetscu; dr. vet. Petre Catrava; Gh. Vulcu; Emanoil Miroiu; Justin Bugaru; Anca Basarab; Cornel Stan; dr. Birta Ioan; dr. vet. Gh. Moraru; Nicolai Țigănaș; dr. Gh. Bârnaure; Lizica Chaborski; Udrea Aristică; ing. Petre Stancu; prof. Natalia Grigorescu (Vasilii); ing. Traian Voiculescu; Dan Borcescu; dr. Ion Birta; ing. Pașa Bogdan; dr. Alina Roșu; Radu Poenaru Teacă; Aron Ieronim; grafician Ioan Hostea; inv. Florenta Popescu; ec. Avramescu Constantin; ec. dr. Ion Ciolan; ing. Liviu Bratosin; Gh. Adrian Virgil; prof. Alexandru Petcovici; col (r) Iulian Mănescu; prof. Dăneș Onoriu; Dumitrescu Dumitru Aurel; Sorin Antonescu; Paul Sergiu Novodvorschi; magistrat Suditu Marin; Adrian Horăscu; Cleopatra Petreanu; Nicolae Zeletineanu; Constantinescu Claps; Dumitru Beculescu; Elena Ștefania Popa; Ilie Constantin; col(r) Cosma Zădărniceanu; Maria Othmar; Muza Croitoru; dr. farm. Negoia Gheorghe; dr. Nicolae Abagiu; Toma Ciovică; Ieremia Mihăilescu; farm. Gh. Iancu; ing. Gherman Septimiu; Ctin Sebastian Mircescu; ing. Alexandru Cesauanu.

le combat

Directeur: Michel Korné 22/10/94
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 233

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit:
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSRALIE

USA 60 ou équivalent
USA 70 ou equivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

CHANGEMENT DE LANGAGE

par Michel Korné

Fin Septembre, Richard Halbrooke, secrétaire d'Etat adjoint a déclaré que l'administration américaine remplacera la désignation d'Europe de l'Est qu'elle utilise depuis 1945 par celle d'EUROPE DU CENTRE pour désigner la région qui inclu les quatre ex-Etats communistes composant le groupe de Visegrad, soit la république tchèque, la Hongrie, la Pologne, et la Slovaquie ainsi que la Roumanie.

Ce changement a une signification politique qui ne doit pas être sous-estimée lorsqu'on se souvient des obstacles rencontrés pour y arriver.

"Europe Centrale" était une désignation allemande qui comprenait les empires allemands et autrichiens, ainsi que l'Italie avant la première guerre mondiale. Lorsque l'Italie a rejoint l'alliance franco-anglaise et que l'empire autrichien s'est effondré en 1918, "l'Europe Centrale" s'est réduite à l'Autriche, l'Allemagne et aux trois Etats qui appartenaient précédemment à la couronne des Habsbourg, soit la Tchécoslovaquie la Hongrie et la Pologne.

Après l'effondrement du régime de Hitler, l'Union Soviétique qui avait imposé les dictatures communistes de Berlin à Sofia, s'est bien gardée de rappeler que les 120 millions d'habitants qui vivaient dans cette région avaient une tradition européenne qui remontait à la période de l'ancienne Grèce et Rome.

Malheureusement, les démocraties occidentales craignaient de contrarier les Soviétiques en utilisant l'appellation "Europe du Centre" nonobstant le fait que la guerre froide avait déjà commencé. Elles désignèrent la région "Europe de l'Est" ce qui impliquait que les peuples à l'Est des frontières polonaise et roumaine étaient "des peuples soviétiques" et non pas européens. L'on passait ainsi sous silence le fait que les Russes, Ukrainiens, Baltes, Géorgiens et Arméniens, étaient des Européens à part entière, en accentuant l'influence asiatique qui s'est périodiquement manifestée dans leurs régimes politiques.

Cette erreur politique a aidé Staline et ses successeurs à renforcer et à justifier l'isolement de leurs citoyens face à l'influence occidentale.

Dès le début de son activité en 1972, le Groupe de Paris où des Européens du Centre et de l'Est, appartenant à toutes les nations européennes dominées par les communistes, coordonnaient leurs idées et actions politiques à combattre cette désignation occidentale. Le Groupe s'est constamment référé uniquement à l'Europe du Centre et de l'Est en insistant sur l'héritage commun de tous les Européens y compris de ceux de l'ex-Union Soviétique. Cette appellation a fini par s'imposer nonobstant une opposition qui n'était pas seulement celle des partisans du Pacte de Varsovie ou le résultat d'anciennes habitudes de langage, mais aussi de la réticence de nombreuses personnes qui voulaient limiter l'Europe aux confins de l'empire que

Charlemagne avait réuni avant de se faire couronner par le Pape en l'an 800 de notre ère.

Le nouveau langage du Département d'Etat laisse espérer que l'Union Européenne et les USA n'entendent plus accepter la division de l'Europe. Des forces isolationnistes restent toutefois actives à l'Est comme à l'Ouest.

La Nomenklatura des ex-Etats communistes essaie d'isoler ses citoyens aussi bien des idées occidentales que de l'influence politique et de celle de l'économie de marché. Les conservateurs occidentaux ne souhaitent pas non plus continuer des efforts coûteux pour élever le niveau de vie et faire avancer la civilisation occidentale afin de combler l'abîme qui la sépare de l'Europe du Centre et de l'Est.

Sans doute les charges financières sont élevées pour le contribuable occidental, leur efficacité est souvent réduite et les résultats obtenus encore plus. D'autres aspects essentiels, bien moins coûteux à réaliser, sont toutefois négligés. Des émissions occidentales de radio et télévision, destinées à l'Europe du Centre et de l'Est (les Etats de la CEI), pourraient être développées avec des investissements peu coûteux afin de réaliser des changements économiques et politiques

IL Y A CINQUANTE ANS: LA YEOUGOSLAVIE

de Marko Krstic

Au cours de l'année 1994, l'Armée yougoslave de l'intérieur, plus connue comme Résistance nationale sous la conduite du général D.Mihaïlovitch, a sauvé 500 aviateurs américains et alliés, souvent après de durs combats contre l'occupant, sans compter le grand nombre de soldats britanniques, soviétiques, français et autres, libérés des camps ou des transports allemands pendant toute la durée de la guerre.

Ce sauvetage des aviateurs alliés est d'autant plus significatif que le général Mihaïlovitch a été abandonné par les alliés occidentaux, après la conférence de Téhéran, qui s'est tenue du 27 novembre au 2 décembre 1943. En évoquant ce changement brutal de la politique anglo-saxonne, le général De Gaulle note dans ses mémoires: "En fin de compte, donnant la préférence à ce dernier mouvement (communiste de Tito, ndr.), le gouvernement britannique lui expédiait de quoi équiper ses troupes. Quant à Mihaïlovitch, il se voyait privé de tout secours, vilipendé par la radio de Londres, voire accusé de trahison devant les Communes par le représentant du Foreign Office..." Absent de cette conférence et malgré sa propre position controversée, donc difficile à l'époque, le chef de la France libre a été le seul à désapprouver l'attitude des alliés. Il a décoré Mihaïlovitch le 2 février 1944, de la Croix de

considérables dans la décennie à venir.

L'éducation à l'Est a été et continue à être négligée par les pays occidentaux nonobstant le fait que la demande est croissante parmi les jeunes aussi bien que parmi les adultes.

Bien des barrières ont été écartées lorsque le communisme s'est effondré en Europe du Centre et dans les républiques est-européennes de l'ex-Union soviétique, mais les pays occidentaux ont continué à traiter après 1989 principalement avec les autorités gouvernementales en négligeant les contacts avec la population et les autorités locales.

La politique poursuivie par les gouvernements occidentaux lors des décennies pendant lesquelles le communisme s'érodait à l'Est, continue en fait. Cette politique a été un échec par le passé. Malgré ses diplomates et ses services d'information, l'Occident n'a nullement prévu l'effondrement de la domination soviétique en Europe Centrale, ni celui de Gorbatchev en URSS. L'Occident n'avait pas non plus de politique alternative.

Le changement d'appellation du Département d'Etat des Etats-Unis, constitue un premier pas dans la bonne direction. Il ne peut toutefois remplacer un manque de politique.

Guerre avec Palme de Vermeil, en faisant publiquement l'annonce, afin "de l'encourager au moment où le sol se dérobaît sous ses pas."

La seule faute des Serbes était de n'avoir pas accepté le nouveau partage d'intérêts des grandes puissances dans les Balkans et en Yougoslavie et de refuser, par conséquent, l'instauration du régime communiste. La résistance nationale jouissait du soutien populaire indiscutable surtout en Serbie, où d'après le témoignage du député conservateur et chef de la mission britannique chez Tito, le brigadier Fitzroy Maclean, ami personnel de Churchill - les partisans communistes représentaient une "quantité négligeable" ou "inconnue".

Pour briser la résistance serbe, il a été décidé, à la demande de Tito, dont les forces se trouvaient, en majorité, en Dalmatie et en Bosnie Occidentale, de bombarder la Serbie! A pâques, les 16 et 17 Avril 1944, la ville martyre de Belgrade, déjà terriblement éprouvée par les bombardements allemands d'avril 1941, a subi l'attaque massive de l'aviation alliée qui a détruit des quartiers entiers (687 immeubles démolis), tuant et blessant gravement des milliers de civils! Jusqu'à la mi-Septembre 1944, Belgrade a été bombardé 13 fois, le plus durement les 18 Mai et 8 Juillet! Au Monténégro, les villes de Niksic et particulièrement celle de Podgorica ont

suite page II

BULGARIE : Outrecuidance à Sofia

par D.Mollof

Suite de la page 1

Nous vivons une année de célébration. Nombreux sont les cinquantenaires. Il est, cependant, d'usage de ne célébrer que ceux qui ont résulté en succès.

Il a été dérogé à cette habitude. A Sofia. Par les communistes bulgares. Profitant de la triste incapacité manifestée par l'Europe dans les conflits des Balkans, les communistes bulgares ont décidé de fêter le coup d'état militaire qui leur permit, le 9 Septembre 1944, d'accéder au pouvoir et de s'y incruster.

Cet événement, dont le caractère insupportable ne prête point à discussion, nous incite à décrire brièvement les faits historiques tels qu'ils se sont produits en 1944.

Seule parmi les pays de l'Axe, la Bulgarie n'avait pas envahi l'URSS. Elle n'était donc point en état de guerre avec ce pays. Pendant que Roumains et Italiens combattaient en URSS, la Bulgarie maintenait ses relations diplomatiques normales avec les Soviétiques.

Ces derniers maintenaient à Sofia une ambassade aussi complète qu'en temps de paix. L'opposition bulgare de l'époque, notamment le Parti Démocrate et l'Union Agrarienne, étaient en contact régulier et constant avec avec les représentants soviétiques.

Les gouvernements bulgares de 1943 et 1944 avaient négligé diverses opportunités pour changer de camp et sauver le pays. Le réveil brutal eut lieu fin août 1944 lorsque la Roumanie, alliée, mais se trouvant en guerre avec l'URSS, effectua le virage sur place manqué par les Bulgares. Soudainement, les Régents qui avaient été nommés à la mort du roi Boris en 1943, chargèrent Agrariens et Démocrates de procéder au "sauve qui peut" rendu inévitable par le cours des événements.

Le cabinet Agrarien et Démocrate, formé le 2 septembre 1944, était indéniablement démocratique dans le sens occidental du terme. Il procéda sur le champ à une amnistie générale et déclara la guerre à l'Allemagne et au Japon.

En outre, trois postes ministériels étaient offerts et réservés aux communistes, malgré l'absence d'un parti communiste organisé dans le pays. Leur nombre était d'ailleurs infime car ils ne dépassaient guère 15 000 membres.

Ce cabinet Agrarien et Démocrate décréta la mobilisation générale de l'armée bulgare en vue de commencer les opérations militaires contre l'Axe. Il ne s'attendait donc pas à une déclaration de guerre de l'URSS, non seulement en raison de l'attitude politique de ses membres, mais également en raison des nécessités militaires des opérations en cours.

"La vérité commence par l'erreur" nous enseigne ALAIN. L'URSS avait déjà fait preuve, en diverses occasions, d'un intérêt particulier pour la Bulgarie. L'arrivée des Soviétiques était donc inévitable.

La seule manière, pour les Bulgares, d'échapper à cette malencontreuse déclaration de guerre, eut été de demander eux-mêmes

l'aide militaire soviétique contre l'Allemagne. Ne l'ayant pas fait, ils se trouvaient à la merci de l'URSS.

Les Soviétiques étaient encore loin de Sofia, cependant, lorsqu'un groupe d'officiers, dirigés par ceux-là même qui avaient déjà effectués les coups d'état militaires de 1923 et 1934, profita de la mobilisation générale de l'armée pour procéder à un nouveau coup militaire, le 9 septembre 1944, dont les communistes fêtent aujourd'hui le cinquantenaire.

Cette célébration montre la véritable nature des communistes, même travestis en "socialistes". Elle montre aussi l'incapacité des militaires de retenir le pouvoir avec un vulgaire "pronunciamiento" de type sud-américain. Quant aux communistes, loin de procéder du peuple, ils se sont avérés de simples "putchistes". Voilà la nature d'un régime ayant perduré 50 ans.

Frappant à la porte de l'Union Européenne, à celle de l'OTAN, participant au Conseil de l'Europe comme membre, qu'est-ce d'autre qu'une singulière outrecuidance que de célébrer, au vu et et au su de tous un coup d'état anti-démocratique illustrant le danger auquel pourraient être exposés les autres Européens.

Ceci à la veille d'élections législatives en Bulgarie, sous un régime plus qu'aléatoire.

Il ne reste qu'à tirer les conclusions de cet événement.

Là où les communistes se sont écroulés aux-mêmes, au lieu d'être renversés par les peuples asservis, leur présence constitue un danger permanent pour toute l'Europe.

Ni l'Union Européenne, ni aucun pays d'Europe ne saurait se permettre d'accepter au pouvoir une organisation politique dont le credo demeure tel qu'il est connu de tous. Financés par des groupements occultes, conspirateurs plus que jamais, présentant un parti politique sous camouflage acceptable, se réclamant d'une gauche dont ils sont plus éloignés que jamais, les communistes des pays de l'Est doivent, enfin, être écartés définitivement du concert démocratique occidental.

A moins que l'Europe décide, une fois de plus, comme souvent dans sa longue histoire, de procéder au jeu de bascule qui a fait couler tant de sang. Et qui a placé l'Europe dans un état de subordination dont elle n'a pas encore réussi à s'extirper.

C'est d'ailleurs, semble-t-il, le but recherché par les communistes, bien manipulés par les groupements occultes détenant la plus grande part des généreux crédits occidentaux. Maintenir l'Europe dans une paralysie politique, exercer le maximum d'influence sur l'Occident, tel semble être le but stratégique de cette nouvelle mafia non seulement économique, mais surtout politique.

Il est de notre devoir d'adresser une sérieuse mise en garde à tous ceux qui peuvent encore peser sur les plateaux de la balance.

été pratiquement anéanties, provoquant la mort de 2000 civils et blessant plusieurs milliers d'autres! Enfin, la ville de Leskovac, en Serbie du Sud, a eu le même sort le 6 Septembre 1944 avec son cortège de morts et de blessés! A l'évidence ces attaques n'étaient pas dirigées contre les Allemands, qui ont eu d'ailleurs très peu de pertes, mais contre la population qui soutenait l'Armée yougoslave de l'intérieur!

Cette action des alliés a produit l'effet inverse: n'a fait que renforcer la solidarité nationale! Quand les troupes soviétiques du maréchal Fédor Tolboukhine sont entrées en Serbie, en automne 1944, elles n'ont trouvé que les unités du général Mihaïlovitch avec lesquelles elles ont libéré plusieurs villes! La résistance nationale disposait alors de plus de 100.000 combattants en Serbie, au Monténégro et en Bosnie Orientale et avait les possibilités réelles d'en activer encore au moins 250.000, si elle avait eu les armes nécessaires! Cette guérilla au milieu de la forteresse "Europa" des nazis, déclenchée bien avant celle des communistes, a tenu en échec l'armée allemande pendant les quatre longues années d'occupation!

Le changement de la politique alliée n'a pas fait dévier le général Mihaïlovitch de sa détermination. En préparant, depuis des mois, un aérodrome secret en Serbie Occidentale (tout près du village de Pranjani), il a pu, sous le nez de l'occupant, évacuer, le 29 Mai 1944, les premiers aviateurs américains sauvés, ainsi que, les 31 Mai et 1er Juin, l'importante mission britannique du brigadier C.D. Armstrong et, les 9 et 10 Août 1944, réalise la plus grande opération aéroportée de sauvetage en Europe au cours de laquelle 252 aviateurs américains (dont la plupart avaient participé aux raids en Roumanie) ont pu être transférés en Italie. Cette action de sauvetage a continué ensuite en Bosnie Orientale. Les unités de la résistance nationale ont aussi protégé l'hôpital militaire américain du capitaine Jock Mitrani et l'état-major du colonel Robert Mac-Dowell, envoyé spécial du général William Donovan et de la présidence de Washington, avec plusieurs officiers. Ces Américains étaient outrés de voir des villes bombardées, alors que les résistants serbes les protégeaient des griffes allemandes!

Tous ces officiers, soldats et pilotes alliés ont témoigné des grands services que la résistance nationale a rendu à la cause antihitlérienne. Les aviateurs américains ont même créé un Comité national pour la défense de Mihaïlovitch lors du procès de 1946, où il a été condamné à mort par un tribunal communiste et exécuté le 17 juillet de la même année!

Ce n'est que le 29 Mars 1948 que le président Harry S.Truman a décerné au général Mihaïlovitch la haute décoration américaine, la "Légion of Merit, Chief Commander"!

Les aviateurs américains encore en vie auraient eu l'intention d'aller célébrer en Serbie le cinquantième anniversaire de leur sauvetage, mais à Belgrade les dirigeants actuels n'ont, jusqu'à présent, montré aucun intérêt, apparemment fidèles à la thèse triste selon laquelle les communistes étaient les seuls résistants contre les occupants!